

2017-02-08

Ärendenummer
NV-00286-17

Protokoll möte med Tillsyns- och föreskriftsrådet

Tid: 8 februari, kl. 9.30—15.45

Plats: Naturvårdsverket, Lokal Söderåsen

Närvarande

Gunilla Ewing Skotnicka (ordf), Naturvårdsverket, Helena Segervall, Kemikalieinspektionen, Mona Strandmark, Statens jordbruksverk, Robert Öjemark, Generalläkaren, Karin Sigvardsson, Länsstyrelsen i Östergötlands län, Ann Lundström, Havs- och vattenmyndigheten, Ingela Hiltula, Naturvårdsverket, Thomas Forsberg, Sveriges Kommuner och Landsting, Helena Götherfors, Södertälje kommun, Anna Rolf, Generalläkaren, Camilla Johansson, Naturvårdsverket.

Frånvarande

Tomas Waara, Länsstyrelsen i Uppsala län, Agneta Falk Filipsson, Folkhälsomyndigheten.

1. Mötet öppnas

2. Presentation av nya deltagare

Ny ordförande Gunilla Ewing Skotnicka. Tomas Byström från Läke-medelsverket är med på dagens möte. Anna Rolf från Generalläkaren deltar också och kommer ersätta Robert Öjemark när han har förhinder.

3. Föregående protokoll fastställs

Inga synpunkter har inkommit efter utskick, protokollet fastställs.

4. Dagordningen fastställs

5. Årsrapport 2016 för ToFR

Rådet beslutar att godkänna rapporten som ska redovisas till regeringen. Anders Johnson och Martin Pählman Naturvårdsverket har godkänt rapporten inför mötet.

6. Prioritering och fastställande av aktiviteter 2017

Utföra följande aktiviteter under 2017

- Hålla 4 rådsmöten under året.

- Hålla författningsregister, enligt instruktionen och arbetsordningen för ledamöterna.
- ToFR nyhetsbrev, för att sprida information om miljöbalkens nyheter inom vägledning, regler och strategiska miljötillsynsfrågor.
- Anordna en arbetsworkshop mellan möte 3 och 4.
- Bidra till Naturvårdsverkets projekt om "Rustade tillsynare" för kartläggning av kompetensbehov, kompetensbrist inom miljötillsyn och åtgärder för det. Bevaka även frågan kring utbildning digitalt av miljöinspektörer.

Utveckla

- Bli bättre på att omvärldsbevaka pågående och kommande författningsarbete (bevakas av alla ToFR-myndigheter).
- Utveckla nyhetsbrevet med delar från senaste rådsmötet. Marknadsföra nyhetsbrevet.
- ToFR-kansliet bör finnas tillgänglig i länsstyrelsernas kommande system med samarbetsytor för Tillsyn och TVL.

Arbetsgrupp behövs till följande:

- Arbetsworkshop planeras och utförs.

Till rådsmötena beslutas följande punkter på agendan

- Författningar. Anmäla beslutade, kommande och ev. regelkrockar eller samverkansbehov vid författningsarbete.
- Diskutera kompetensbehov/kompetensbrist inom miljötillsyn och åtgärder för det. NV var med på möte 1.
- Naturvårdsverkets uppdrag kring uppföljning och utvärdering av miljötillsyn. Möte 2
- Erfarenhetsutbyte andra CM: Fortsätta att bjuda in andra centrala myndigheter till mötena. Läke-medelsverket möte 1. Förslag på myndigheter är Livsmedelsverket, MSB, alternativt Energimyndigheten till möte 4.
- Miljötillsynsutredningen. Möte 2. Bjuda in utredaren Kerstin Cederlöf till mötet för information, ang. ToFR. Möte 3, en kortare pkt vad kan vara bra att tänka på inför remissen gällande utredningen.
- Miljöbalksdagarna. Vad tar vi med oss från det. Kortare pkt. Möte 2.
- Miljömålsrådet. Samordna med pågående aktiviteter inom miljömålsrådet. Identifiera om det finns någon samverkansaktivitet som vi kan arbeta med. Alla ledamöter ska redovisa vilka aktiviteter som respektive myndighet har som är bestämt, som rådet behöver veta. Möte 2 (förbereds av Ann och Christian som får ge ledamöterna tydligare instruktioner).
- De globala hållbarhetsmålen, hur kan vi koppla arbetet till det? NV ansvarar för att någon från NV kommer och berättar om detta. Möte 2.
- Miljöbalksprojektet. Möte 3.
- Myndighetsgemensamma arbetsgruppen för gemensam TVL planering. Möte 3.

Uppslag till arbetsworkshopen

- Miljötillsynsutredningen. Bl.a. hur den påverkar ToFR. Det som tyckts om ToFR kan tas med i utvecklingen av verksamheten.
- Miljöbalksprojektets utfall, fördjupning.

- Förbereda inför att diskutera ny kontrollförordning i EU – påverkan på miljöbalken och tillsyn. Under 2017 inte så mycket, mer konkret 2018. SJV vet mer om detta.
- Göra inspel på aktiviteter 2018, t ex:
  - o Uppdatera ToFRs kommunikationsstrategi.
  - o Något nationellt tillsynsfokus med mediabevakning.
  - o Uppföljning av tidigare års producerade informationsfoldrar. Utredda ifall något är inaktuellt och bör plockas bort från webben. Bedöma i senare skede om vi ska göra en insats att uppdatera något av det som blivit inaktuellt.
  - o Konferens 2018 om aktuella frågor.

7. Projekt och utredningar som är bra för ToFR att veta

"Rustade tillsynare för rättssäker tillsyn" (Naturvårdsverket)

Naturvårdsverket har börjat titta på frågor som berör rådets inspel om att diskutera kring kompetensbehov och kompetensbrist för miljötillsynare och åtgärder för det. Katariina Parker presenterar det påbörjade arbetet inom detta.

Rådets deltagande önskas i ett första skede identifiera befintliga fortbildningar/utbildningar som utförs av respektive central myndighet, SKL samt länsstyrelserna, när det handlar om utbildningsinsatser för miljötillsynare. Instruktioner för detta mailas ut separat.

Statistik för miljötillståndsprövningen

Naturvårdsverket har fått ett regeringsuppdrag att ta fram en modell för att årligen upprätta och redovisa statistik för miljötillståndsprövningen. Modellen ska utformas så att det för olika branscher, prövningsinstanser och mål- och ärendetyper är möjligt att samla in, sammanställa, analysera och presentera statistik för hur lång prövningstiden varit från ansökan till beslut och vilka faktorer som påverkat prövningstiden. Modellen ska möjliggöra att handläggningstiden av miljötillståndsprövningen kan följas över tid. Naturvårdsverket ska i arbetet inhämta synpunkter från Statistiska Centralbyrån (SCB) i statistiska frågor och i övrigt samråda med Domstolsverket och länsstyrelserna. Arbetet har precis påbörjats.

Ingela Hiltula, NV sitter med i styrgruppen för uppdraget och Karin Sigvardsson, Lst sitter med i nätverket för MPD-prövning.

8. Erfarenhetsutbyte andra centrala myndigheters arbete: Läkemedelsverket (Tomas Byström).

De frågor som Läkemedelsverket ansvarar för, som ligger under miljöbalken, är kosmetiska produkter och tatueringsfärger.

Kosmetiska produkter

Återkommande kampanjer produktkategorier som Läke medelsverket tillsynat: solskyddsprodukter (2008/2009, 2012, 2016), hårfärger (1993, 2013, 2014), tandblekning (1994, 2015, 2017), konserveringsmedel.

Händelser och tips – axplock från senare år: Ögonfransserum, Gelnagellacker, Våtservetter med odeklarerade konserveringsmedel.

Tankar på utveckling av samarbetet: Fortsätta med samverkansprojekt, takta på vartannat år. På längre sikt möjligen överlåta viss typ av tillsyn av till kommuner, t ex märkningskontroll

Från 2014 finns MSA för kosmetiska produkter. Det återstår dock en del frågetecken kring hur MSA ska tillämpas. En MSA för varje produkt eller varje verksamhetsutövare?

Tatueringsfärger

Utmaningar - tatueringsfärger

- Nya regler
- Ingen rättspraxis
- Vildvuxen bransch: Många små aktörer – inga ”drakar”, Svårt att få utväxling, Svårt att få helhetsgrepp om marknaden, Ingen branschförening för leverantörer
- Avsaknad av harmoniserade regler: Projekt för utredning av behovet skrinlades. I kombination med ovan grogrund för svajiga produkter
- Oklar riskbild, fältet fritt för spekulationer

Tillsynsprojekt 2014 om kontroll av tatueringsfärger och permanent makeup, [slutrapporter](#). 15 (av 29) tatueringsfärger innehöll förbjudna ämnen eller för höga halter av föroreningar.

Tillsynsprojekt med kommunerna har varit ”Hårfärgskoll” under 2014 och ”Barnkoll” under 2016. 39% av kontrollerna av hårfärger visade någon brist. 49% av kontrollerna av barnkosmetika visade någon brist.

Medskick till rådet:

För kosmetiska produkter: Utmaning gällande samordning och prioritering med andra svenska myndigheter med gemensamt ansvar (KemI, KoV, MSB).

9. Offentliga utredningar som berör ToFR

Inget anmält till mötet.

10. Samordningsbehov inom tillsynsvägledning inom miljöbalken?

Gemensam TVL-planering

Det finns ett behov att identifiera när TVL-planerna måste vara klara så att tillsynsmyndigheterna kan ta med det i kommande planer för sin verksamhet.

Rådet beslutar att meddela arbetsgruppen som samordnar den myndighetsgemensamma TVL-planeringen följande rekommendation:

- Om en insats inom TVL involverar kommun och/eller Lst behöver TVL-planen senast oktober året innan ge detaljer om omfattning kommande året samt övergripande vilka teman som gäller år 2 och 3.

Pågående samverkan

- CLP samverkansprojekt KEMI med kommunerna. Aktiv fas i höst.
- SamTox, samordning för potentiella kemikaliehot.
- Bekämpningsmedel i vatten, vägledning i samverkan Nv och HaV (handledning och seminarier genomfört). Ska utvärdera erfarenheterna kring detta.
- Miljömålsrådet, NV samordnar. Inte så mycket tillsynsrelaterade punkter.
- Regeringsuppdrag om prövningstiderna. Nv, Lst, Dom, GL bidrar gärna också.
- Gemensamt tillsynsprojekt Växtskyddsmedel Golfbanor: NV, SJV, KEMI genomför ett nationellt tillsynsprojekt om användning av växtskyddsmedel på golfbanor med aktiv genomförandefas år 2018.

Information, andra samverkan

- SKL - projektet ang. behovsutredning. Det var ett möte för ett par veckor sedan för den arbetsgruppen. Bra att följa det arbetet.
- Västernorrland har dragit igång en tillsynssamverkan regionalt mellan centrala myndigheter. Bl.a så berättade Skatteverket om sin förenklingsresa som inspiration för de andra myndigheterna.
- Tillsynsforum konferens den 18 maj tema digitalisering av tillsyn.

11. Författningar

Beslutade författningar och förordningar se bilaga. De presenteras även löpande i nyhetsbrevet från Tillsyns- och föreskriftsrådet.

Författningar på gång

Regeringen – Små avlopp

NV - Remiss kring föreskrifter om avfallsplaner.

NV- Tillsynsavgifter om täkter kommer upphävas.

NV- Invasiva främmande arter.

NV - Genetiska resurser, Nagoya.

KEMI – KIFS 2005:7 om klassificering och märkning av kemiska produkter försvinner 1 juni, försvinner och är ersatt då helt av CLP-förordningen.

KEMI – KIFS 2008:3 om bekämpningsmedel uppdateras under året.

KEMI – KIFS 2008:2 om kemiska produkter och biotekniska organismer ska upphöra och kommer att ersättas av två nya grundföreskrifter och en ändringsföreskrift. De två grundföreskrifterna tar upp leksakers säkerhet samt träskyddsbehandlat trä. Därtill utreder Kemi vilka faroklasser som bör omfattas av tillståndsreglerna (giftskåpsreglerna) och om nanomaterial ska anmälas till produktregistret. Här ingår även vilka befintliga undantag från krav på tillstånd som bör vara kvar.

Författning som inte blev av

SJV - Ett lagsförslag har varit på remiss gällande dokumentationskrav vid användning av växtskyddsmedel. Men det blir inget beslut om den författningen.

Behov att samordna

Kommunerna får årligen enkät om varuförordningen, Kommerskollegium. Det har kommit från tre håll, förra året fem. Önskar att detta samordnas från centralt håll, så kommunen slipper svara på flera enkäter om samma sak. NV och HaV tar tag i frågan och förbereder den för nästa möte med ToFR.

12. Senaste nytt från Miljö- och energidepartementet och ledamöterna

Miljö- och energidepartementet

Nationell handlingsplan för hållbar användning av växtskyddsmedel.

Remisser

- Tillsyn och kontroll på hälso- och miljöområdet inom försvaret, träda i kraft okt 2017.
- Ett klimatpolitiskt ramverk, träda i kraft 2018.
- Havs- och vattenmyndighetens rapport "Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys.

Länsstyrelsen

Två nya uppdrag inom Sevesotillsyn. Ett som Lst ska redovisa och ett som MSB ska samordna.

Miljösamverkan Sverige

Förvaltar numera strandskyddsdelegationens webb.

De vill uppmärksamma om sitt nya projekt om att tänka klimatanpassning vid miljötillsyn. De vill även lyfta projektet kring Grön tillsyn.

Kemikalieinspektionen

Ny strategi för färre djurförsök.

Generalläkaren

Lagrådsremissen innebär ett nytt namn. Försvarsinspektören för hälsa och miljö. Får ökat mandat inom de andra tillsynsområdena, men inte inom miljöbalken.

Jordbruksverket

- Två vägledande informationsblad kommer snart. "Använda aska som gödsel", "Använda slam som gödsel".
- Tillsynsprojektet från 2016 om växtskydd sammanställs nu under våren.
- Arbetar med att ta fram vägledning om prövning av växtskydd inom vattenskyddsområden i samarbete med HaV. Remiss i juli.

- TVL-planen uppdaterad. Gör en uppföljning under året om utfallet på den vägledning som utförts.

Sveriges kommunala miljöchefer

- Diskuterar mycket kring rekryteringar då många kommuner fiskar efter kompetent personal i de olika nätverk som finns.
- Miljötillsynsutredningen diskuteras mycket, gör inspel via nätverken.
- Kommunerna får årligen enkät om varuförordningen, Kommerskollegium. Det har kommit från tre håll, förra året fem. Önskar att detta samordnas från centralt håll, så kommunen slipper svara på flera enkäter om samma sak.

SKL

- Behovsutredningsprojektet, taxeprojekt, miljötillsynsutredningen
- Samla ihop sig till att få en arbetsgrupp inom digitaliseringsarbetet.
- Träffat Statskontoret kring livsmedelskontroll. De pratar bl.a. kring detta med kritisk massa (minsta antal handläggare). SKL har påbörjat ta fram mallar för hur kommuner kan skriva avtal med varandra för att dela tjänster.

Naturvårdsverket

- Snart kommer en uppdaterad handbok om Natura 2000.
- Marknadsför anslaget för sanering av mark för bostadsbyggande.
- TVL-planen snart uppdaterad.

Havs- och vattenmyndigheten

- Nytt nummer av Hav & Vatten.
- Havs- och vattenforum 16-17 maj. Tema "Från källa till hav".
- Vattenskydd. Har haft två utbildningstillfällen om nya vägledningen – Tillståndsprövning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområden. Har även haft handläggarträff för handläggare vid Lst som jobbar med inrättande av vattenskyddsområden.
- Utbildning i miljö rätt för vattenhandläggare, tillsammans med Lst här i Stockholm idag. Kommer förmodligen att bli någon kortare variant via Lync senare i vår.
- Angående de författningsförslag för små avlopp som HaV lämnat till departementet är nu ute på remiss. Just nu jobbar HaV för att ta fram vägledning som ska vara klar tills en ev. ny författning är på plats.
- Förstärker arbetet inom vattenkraft. Med regleringsbrevet kom 20 miljoner som nu beslutats fördelas på de 21 LST. Ska gå till förstärkning för tillsyn, prövning och omprövning av vattenverksamheter. HaV kommer också att förstärka för att möta behovet av vägledning för tillsyn och prövning, omprövning.
- Vägledning om dumpning av snö är uppdaterad på webben.

13. Övriga frågor

Ingen övrig fråga.

14. Kommunikation av dagens möte

Snabbanteckningar skickas ut från ToFR kansliet till rådet samt till centrala myndigheternas kontaktpersoner, länsstyrelsernas TVL-samordnare och miljösamverkans projektledare. Minnesanteckningar läggs ut på samverkansforum. Protokollet fastställs vid nästa möte.

15. Nästa möte den 7 juni

- Erfarenheter av miljöbalksdagarna som berör ToFR.
- Bjuda in Kerstin Cederlöf ang. miljötillsynsutredningen, gärna fokus det som berör ToFR.
- Naturvårdsverkets 1:28 rapportering Uppföljning och utvärdering miljötillsyn.
- Miljömålsrådets arbete och de globala hållbarhetsmålen, vad berör TVL och tillsynsutveckling.
- Följ upp kring samordningsbehovet kring varuförordningen.
- Besluta vilka som är med i arbetsgrupp för att förbereda arbetsworkshop

Inför nästa möte

- Kansliet skickar doodleförfrågan angående arbetsworkshop och möte 3 och 4.
- NV skickar instruktioner om kartläggning av våra organisationers utbildningar inom miljötillsynen.
- NV ser till att förbereda och komma och prata om "De globala hållbarhetsmålen, hur kan vi koppla ihop de med arbetet inom TVL och tillsynsutveckling".
- HaV och NV skickar instruktioner till ledamöterna gällande ev. förberedelser kring arbetet kring miljömålsrådet som ToFR behöver veta.
- De myndigheter som skickat enkät om varuförordningen behöver få kännedom om varandra. NV får i uppgift att lyfta frågan med de övriga två myndigheterna och Kommerskollegium. Helena Götherfors Södertälje vet vilka det är.
- Kansliet meddelar arbetsgruppen för gemensam TVL-planering kring beslutet om när TVL planerna rekommenderas vara klara.

Vid protokollet

Camilla Johansson
Kansli ToFR

Gunilla Ewing Skotnicka
Mötets ordförande